

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS

PATVIRTINTA
Kauno medicinos universiteto
Senato
2004 m. gruodžio mėn. 17 d.
Nutarimu Nr. 3-11

ATNAUJINTA
2016 m. spalio 27 d.

MODERNIOJI VISUOMENĖS SVEIKATA

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO PROGRAMA

Dalyko programos koordinatorius:

Profilaktinės medicinos katedra prof. dr. Linas Šumskas

padalinio pavadinimas, vadovo pareigos, pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė parašas

Padaliniai, dalyvaujantys dalyko programoje:

Sveikatos vadybos katedra, vedėja prof.habil.dr. Ramunė Kalėdienė

padalinio pavadinimas, vadovo pareigos, pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė parašas

Aplinkos ir darbo medicinos katedra, vedėja prof.dr. Rūta Ustinavičienė

padalinio pavadinimas, vadovo pareigos, pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė parašas

Profilaktinės medicinos katedra, vedėjas prof. dr. Linas Šumskas

padalinio pavadinimas, vadovo pareigos, pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė parašas

Kaunas, 2016 m.

Dalyko programos duomenys

Mokslų sritis	Biomedicinos mokslai
Mokslo kryptis (kodas)	Visuomenės sveikata – 09B
Dalyko pavadinimas	Modernioji visuomenės sveikata
Programos apimtis	160 val. (6 ECTS kreditai)
Paskaitos	54 val.
Seminarai	18 val.
Savarankiškas darbas	88 val.

Eil. Nr.	Padalinys (klinika/katedra)	Kontaktinių valandų skaičius
1.	Profilaktinės medicinos katedra	25
2.	Sveikatos vadybos katedra	24
3.	Aplinkos ir darbo medicinos katedra	23
Iš viso		72

Dalyko programos rengimo grupė

Eil. Nr.	Pedagoginis vardas, vardas, pavardė	Pareigos	Telefonas (darbo)	Elektroninio pašto adresas
1.	Prof. dr. Linas Šumskas	Profesorius	396057	linas.sumskas@ismuni.lt
2.	Prof. habil. dr. Ramunė Kalėdienė	Profesorė	327354	ramune.kalediene@ismuni.lt
3.	Prof. dr. Rūta Ustinavičienė	Profesorė	327360	ruta.ustinaviciene@ismuni.lt

Dalyko programos aprašas:

1. Dalyko programos poreikis.

Sveikatos stiprinimas bei ligų profilaktika tampa vis svarbesnė šiuolaikinės visuomenės sveikatos sistemos dalimi. Šiuolaikiškas požiūris į pagrindinių sveikatos problemų sprendimą grindžia sveikatos sektoriaus bei kitų visuomenės socialinių sektorių glaudaus bendradarbiavimo būtinybę. Tokiam sveikatos sistemos modeliui sukurti būtinas sukurtas mokslinis jo pagrindimas. Tai ypač svarbu formuojant ir įgyvendinant sveikatos sistemos reformą. Moderniosios visuomenės sveikatos koncepcijos, jų mokslinio pagrindo teisingas suvokimas turėtų padėti visų specialybių sveikatos profesionalams surasti efektyviausius būdus sveikatos ugdymo, ligų profilaktikos bei apamai sveikatos sistemos optimaliam funkcionavimui užtikrinti. Ši programa visų pirma skirta Visuomenės sveikatos krypties doktorantams, tačiau yra rekomenduotina ir kitų kryptių doktorantūros studijoms.

2. Dalyko programos tikslai.

Pagrindinis programos tikslas – gilinti doktorantų supratimą apie moderniąją visuomenės sveikatą bei aktualiausių sveikatos problemų sprendimo būdus ir galimybes.

Programos uždaviniai:

a) Analizuojant šiuolaikinės sveikatos ir ligos koncepcijas, išryškinti gyvenamos ir sveikatos sąsajas, pristatyti visuomenės sveikatos stiprinimo bei ligų profilaktikos strategiją kaip prioritetinę

sveikatos politikos kryptį, suvokti mokslinių tyrimų reikšmę visuomenės sveikatos mokslo vystymui.

b) Atskleisti šiuolaikinės gyvenamosios aplinkos poveikį gyventojų sveikatai ir išryškinti pagrindines aplinkos saugos kontrolės kryptis.

c) Šiuolaikinių sveikatos ir ligos koncepcijų kontekste atskleisti sveikatos ir sveikatos priežiūros kokybės problemas, išanalizuoti socialinių netolygumų bei sveikatos skirtumų problemą, pristatyti socialinio teisingumo sveikatos santykiuose būtinybę bei aptarti sveikatos reformos eigą.

3. Dalyko programos sandara, turinys ir studijų metodai.

Moderniosios visuomenės sveikatos studijų programą sudaro 3 dalys:

1. Visuomenės sveikatos stiprinimas ir ligų profilaktika
2. Visuomenės sveikatos socialiniai – biologiniai dėsningumai
3. Aplinka ir sveikata

Studijų metodai: paskaitos, seminarai, savarankiškas darbas.

4. Ivertinimas

Suminis balas: 100% = 10% dalyvavimas auditoriniuose užsiėmimuose + 30% individualus esė (nemažiau 10 psl., 2500 žodžių), + 30% darbas auditoriniuose užsiėmimuose, esė užduoties pristatymas grupėje, dalyvavimas diskusijose, 30% baigiamasis patikrinimas (3 teoriniai klausimai).

Pastaba. Praleidus daugiau kaip 30% auditorinių užsiėmimų, balas už dalyvavimą neskaičiuojamas.

TEORINĖ DALIS

Eil. Nr.	Paskaitos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
	I dalis. Visuomenės sveikata ir ligų profilaktika		
1.	Sveikatos ir ligos koncepcijos, jų istorinės perspektyvos	2 val.	Prof. habil. dr. Ramunė Kalėdienė
2.	Sveikatos stiprinimo ir ligų profilaktikos koncepcijų raida	3 val.	Prof. dr. Linas Šumskas
3.	Sveikatos politikos formavimo principai ir PSO sveikatos politika	3 val.	Prof. dr. Linas Šumskas
4.	Europos sąjungos sveikatos politika	2 val.	Prof. dr. Linas Šumskas
5.	Ligų profilaktikos lygiai ir strategijos	3 val.	Prof. dr. Jūratė Klumbienė
6.	Su sveikata susijusi gyvensena ir jos stebėseną	3 val.	Prof. dr. Jūratė Klumbienė
7.	Vaikų ir jaunimo sveikatos problemos ir jų sprendimo būdai	3 val.	Prof. dr. Aušra Petrauskienė
8.	Įrodymais pagrįsta visuomenės sveikata	2 val.	Doc. dr. Vilma Kriaučionienė
	II dalis. Visuomenės sveikatos socialiniai – biologiniai dėsningumai		
10.	Gyvenimo kokybė: koncepcijos, matavimai ir vertinimo būdai	3 val.	Prof. habil. dr. Ramunė Kalėdienė
11.	Globalizacijos procesų įtaka visuomenės sveikatai	3 val.	Prof. habil. dr. Ramunė Kalėdienė
12.	Sveikatos netolygumai ir socialinis teisingumas sveikatos santykiuose	2 val.	Prof. habil. dr. Ramunė Kalėdienė
13.	Visuomenės sveikatos priežiūra	2 val.	Prof. dr. Skirmantė Sauliūnė

14.	Visuomenės sveikatos stebėseną	2 val.	Prof. dr. Skirmantė Sauliūnė
15.	Lietuvos nacionalinė sveikatos sistema ir jos plėtra	2 val.	Doc. dr. Vytenis Kalibatas
16.	Sveikatos priežiūros finansavimas	2 val.	Doc. dr. Vytenis Kalibatas
III dalis. Aplinka ir sveikata			
17.	Klimatiniai veiksniai ir jų įtaka sveikatai	2 val.	Prof. Ričardas Radišauskas
18.	Kosmobiologiniai veiksniai, poveikis sveikatai	2 val.	Prof. Ričardas Radišauskas
19.	Jonizuojanti spinduliuotė aplinkoje	2 val.	Prof. dr. Rūta Ustinavičienė
20.	Aplinkos elektromagnetinė tarša, elektros smogas	2 val.	Prof. dr. Rūta Ustinavičienė
21.	Maisto produktų taršos bei maisto priedų įtaka sveikatai	3 val.	Prof. dr. Rūta Ustinavičienė
22.	Kancerogeninės medžiagos, jų klasifikacija	2 val.	Lektorė dr. Rita Raškevičienė
23.	Dirbančiųjų sveikatos priežiūra šiuolaikinės problemos	2 val.	Doc. Vidmantas Januškevičius
24.	Funkciniai maisto produktai ir jų panaudojimas ligų profilaktikai	2 val.	Prof. dr. Dalia Lukšienė

TEORINĖ-PRAKTINĖ DALIS

Eil. Nr.	Seminaro temos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
1.	Esė pristatymas ir diskusija pristatomų darbų tematika	6 val.	Prof. dr. Linas Šumskas
2.	Esė pristatymas ir diskusija pristatomų darbų tematika	6 val.	Prof. habil. dr. Ramunė Kalėdienė
3.	Esė pristatymas ir diskusija pristatomų darbų tematika	6 val.	Prof. dr. Rūta Ustinavičienė

SAVARANKIŠKAS DARBAS

Pasiruošimas auditoriniams užsiėmimams, egzaminui, individualios esė parengimas.

Priedas Nr. 1

Rekomenduojama literatūra

Eil. Nr.	Leidinio pavadinimas	Leidinio autorius	Leidimo metai ir leidykla
1.	Health 2020: A European policy framework and strategy for the 21st century	WHO	2013, WHO Regional Office for Europe, Copenhagen
2.	Lietuvos sveikatos priežiūra ES ir pasaulio kontekste	V. Grabauskas	2010, Lietuvos sveikatos sektoriaus amžių sandūroje, p.84-103
3.	Review of social determinants and health divide in the WHO European Region	M. Marmot	2013, WHO Region Office for Europe, Copenhagen
4.	Evidence based public health	R. Brownson et. al.	2003, Oxford

			University Press
5.	Oxford textbook of public health. 5th edition. Behavioural determinants of health and disease		2011, Oxford University Press
6.	“Clinical Health Promotion. Research and Best Practice for patients, staff and community”. Prieiga per internetą: http://www.clinhp.org/	Lawrence W. Green and Robert A. Hiatt	
7.	Tarptautinis Sveikatą stiprinančių ligoninių tinklas. Prieiga per internetą: http://www.hphnet.org/		
8.	PSO inicijuoti sveikatą stiprinantys projektai. Prieiga per internetą: http://www.euro.who.int/en/health-topics		
9.	Konceptualus sveikatos programos vertinimo modelis. Mokymo knyga.	I.Misevičienė, J.Klumbienė, A. Tamošiūnas.	2002, KMU. 47p.
10.	Sveikatos programų vertinimas. Prieiga per internetą: http://www.euro.who.int/en/publications		
11.	Europos sveikatos politikos dokumentai. Prieiga per internetą: http://www.euro.who.int/en/publications/policy-document		
12.	Sveikatos politika ir valdymas.	D.Jankauskienė R.Pečiūra	2007, MRU
13.	Health systems in transition – Lithuania: health system review	L.Murauskienė et.al.	2013, WHO Regional Office for Europe
14.	Šiuolaikinio visuomenės sveikatos mokslo teorija ir praktika	R.Kalėdienė, J.Petrauskienė, A.Rimpela	1999, “ŠVIESA“
15.	Teisumo sveikatos santykiuose politika ir strategija. PSO Europos regiono biuras	Dahlgren G., Whitehead M.	1998, Lietuvos SAM
16.	Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymas		1994 m. liepos 19 d. Kr. I-552.
17.	Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas		1996 birželio 26 d. Nr. I-1367
18.	Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymas		1996 m. gegužės 21 d. Nr. I-1343
19.	Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas		2002 gegužės 16 d. Nr. IX-886.
20.	Lietuvos sveikatos rodiklių sistema		2004, Lietuvos SAM.
21.	Pirmasis reformų dešimtmetis: sveikatos priežiūros sektorius socialinių-ekonominių pokyčių kontekste		2000, UAB “Sveikatos ekonomikos centras“.
22.	Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymas		2002 liepos 3 d. Nr. IX-1023.
23.	Lietuvos nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros strategija		LR Vyriausybės 2001 m. liepos 27 d. nutarimas Nr. 941.
24.	Occupational and Environmental Health Recognizing and Preventing Disease and Injury, Sixth edition,	B.S. Levy, D.H. Wegman, S.L. Baron and R.K. Sokas	Oxford University Press, 2010
25.	Maisto toksikologijos pagrindai.	Urbienė S. Rbrienė S.	2011, Akademinija, 2011
26.	Handbook of Nutraceuticals and Functional Foods, Second Edition	R.E.C. Wildman	2006, CRC Press
27.	Food Ingredients as Anti-Obesity Agents: A Review.		2013. Critical Reviews in Food Science and Nutrition, 53:9, 929-942,
28.	Environmental Science olicy	Ryden L., Migula	2003, The baltic

		P., Andersson M.	University Press, Uppsala
29.	Darbo medicina	Obelenis V., Bagdonienė T., Mačionis A.ir kt.	2002, Kaunas
30.	Maisto toksikologija	Ramonaitytė D., Bašinskienė L.	2001, Kaunas, Technologija,
31.	Health system governance in Europe: the role of EU law and p	Ed E. Mossialos et. al.	2010, Cambridge University Press

Priedas Nr. 2

Numatomų dėstytojų sąrašas:

Dalyko programoje dėstysiantys profesoriai arba vyriausieji mokslo darbuotojai:

1. Prof. dr.Linas Šumskas
2. Prof. habil. dr. Ramunė Kalėdienė
2. Prof. habil. dr. Apolinaras Zaborskis
3. Prof. dr. Jūratė Klumbienė
5. Prof. dr. Skirmantė Sauliūnė
6. Prof. dr. Ričardas Radišauskas
7. Prof. dr. Rūta Ustinavičienė
8. Prof. dr. Dalia Lukšienė
9. Prof. Aušra Petrauskienė

Dalyko programoje dėstysiantys docentai ir mokslų daktarai:

1. Doc. dr. Vidmantas Januškevičius
2. Doc. dr. Vytenis Kalibatas
3. Doc. Vilma Kriaučionienė
4. dr. Rita Raškevičienė

Kiti dalyko programos dėstytojai: